

Maribor v mednarodnem projektu

Priložnost za oblikovanje sodobne, dinamične, uspešne, občanom in podnebjju prijazne usmeritve našega mesta

V letu 2019 se je Mestna občina Maribor pridružila skupni prijavi petih mest iz jugovzhodne Evrope na EU razpis, namenjen vzpodbujanju razvoja mest. Razpisna prijava predlaganega projekta z nazivom »Prihodnja mesta jugovzhodne Evrope« (angl. »Future Cities of South East Europe«, kratko FCSEE) je bila uspešna. Tako od začetka leta 2020 mestne ekipe iz Križevcev (HRV), Maribora (SVN), Niša (SRB), Sarajeva (BiH) in Skopja (MKD) skupaj izvajajo ta triletni mednarodni projekt (2020–2022), pri čemer s svojimi strokovnimi napotki sodeluje nekaj svetovalnih organizacij iz zahodne in severne Evrope, v prvi vrsti EIT Climate-KIC s sedežem v Amsterdamu.

Najboljši kraji za bivanje, delo in obisk

Projekt FCSEE je del mednarodnega programa »Zdrava, čista mesta«, v okviru katerega je doslej že deset drugih mest iz različnih evropskih držav zasnovalo svoj razvoj v duhu načel trajnosti, zmanjševanja negativnih vplivov na okolje, pametnih rešitev, kakovosti bivanja in

razvojnega sodelovanja prebivalcev ter drugih osrednjih protagonistov mest. Osnovni namen naštetega je transformacija izvajanja dejavnosti v mestih v podnebno nevtralnno izvajanje in priprava pilotnih projektov s tem v zvezi. Spričo navedenega je v zadnjih dveh letih tudi Maribor imel priložnost prejeti aktualne in dragocene razvojne informacije iz mest Leuven (BEL), Kopenhagen (DNK), Dunaj (AUT), Milano (ITA), Krakow (POL) in drugih. Mesta, sodelujoča v projektu FCSEE, si skupaj prizadevajo za ambiciozno poslanstvo: narediti ta mesta v naslednjih letih za ene od najboljših krajev v (jugovzhodni) Evropi za bivanje, delo in obisk. Projekt se za vseh pet sodelujočih mest izhodiščno nanaša na izboljšanje kakovosti zraka, doseganje krožnih in brezogljčnih ekonomij, zagotavljanje enakega dostopa do družbenih dobrin za vse prebivalce in na zmanjševanje toplotnih obremenitev ter poplavlne nevarnosti.

Maribor prihodnosti
Future Cities of South East Europe

Znotraj tega skupnega vsebinskega okvira pa vsako od sodelujočih mest samo zase določi podrobnejše vsebine in posebnosti v lastnih projektih aktivnostih.

Udeležba občanov

Aktivnosti mariborskega dela projekta koordinira podjetje ZUM urbanizem, planiranje, projektiranje d.o.o., v njih pa sodeluje več osrednjih mariborskih institucij in organizacij: poleg Mestne občine Maribor (MOM) in Univerze v Mariboru (Center za pametna mesta in skupnosti) še Regionalna razvojna agencija za Podravje – Maribor, Energetska agencija za Podravje, javna podjetja Energetika Maribor, Nigrad in Snaga ter nekaj pogodbenih izvajalcev. Projekt z EU sredstvi povečini sofinancira mednarodna svetovalna organizacija EIT Climate-KIC, vendar pa nekaj več kot tretjino sofinanciranja zagotavljajo ZUM d.o.o. in pogodbeni izvajalci iz lastnih sredstev, kar seveda ni dobrodošla okoliščina za izvajanje projekta.

Rezultati dosedanjega dela zajemajo v prvi vrsti vsebinski predlog razvojne usmeritve Maribora za nekaj naslednjih desetletij, zasnove razvoja na področjih krožnega gospodarstva (BioCity Maribor), trajnostne mobilnosti, zelenih ureditev in stanovanjske gradnje ter formulacijo treh konkretnih pilotnih projektov (prometne ureditve na območju »železniškega trikotnika« južno od Europarka, nadgradnja pametnih rešitev na območju Poslovno proizvodne cone Tezno, ureditve v mestnem gozdu Stražunu). Cilj je realizirati navedene tri pilotne projekte in na podlagi izkušenj iz teh aktivnosti pričeti s podobnimi ali primerljivimi projekti v drugih predelih Maribora (po možnosti

tudi v drugih krajih po Sloveniji).

Poleg sodelovanja raznih vrst strokovnjakov je pri teh aktivnostih za doseg uspešnih rezultatov pomembna udeležba zainteresiranih občanov. To se nanaša zlasti na ureditve v Stražunu, saj k njemu rekreativno gravitira znaten del prebivalcev Maribora.

Tveganja velikih razsežnosti

Med rezultati dosedanjega dela na projektu so tudi za Maribor zelo koristne študije, metodologije, priporočila in orodja, ki so jih pripravile sodelujoče mednarodne svetovalne organizacije. Gre za strokovna gradiva in napotila v zvezi z zagotavljanjem organizacijskih pogojev za transformacijske mestne aktivnosti, z zagotavljanjem potrebnih nemajhnih investicijskih sredstev (pripravljen strokovni predlog za formiranje posebnega regionalnega finančnega mehanizma oz. sklada po načelu povezovanja javnih in zasebnih sredstev) in v zvezi z možnimi načini aktivne soudeležbe občanov ter raznolikih zainteresiranih javnosti.

Protagonisti projekta FCSEE skupaj z MOM načrtujemo, da se bodo razvojne podnebne transformacijske aktivnosti v Mariboru nadaljevale tudi po zaključku projekta FCSEE. S tem namenom je MOM v januarju 2022 prijavila svoj interes za sodelovanje na EU razpisu »100 podnebno nevtralnih mest do 2030«, ki sodi v okvir ene od petih misij, s katerimi želi EU reševati pomembne družbene izzive.

Pred temi izzivi se zaradi vrste tveganj velikih razsežnosti (segrevanje podnebja, onesnaževanje okolja, omejenost naravnih virov, energetska preskrba, migracije, epidemije ...), enako kot vsa evropska in druga mesta, nahaja tudi Maribor. Na nas, Mariborčanih in Mariborčankah je, kako se bomo v dani situaciji, ki je v primerjavi z razmerami v preteklosti nova, drugačna in kompleksno zahtevna, kot mestna skupnost odzvali. Od naših skupnih razvojnih odločitev bo v veliki meri odvisno, kako kakovostno bomo v »totem mestu« v naslednjih desetletjih živeli mi in naši zanamci.

Dodatne informacije in kontaktni podatki: www.mariborprihodnosti.si

Jože Kos Grabar

kordinator YES Team-a Maribor,
projekt FCSEE
ZUM urbanizem, planiranje,
projektiranje d.o.o.

ZUM
URBANIZEM, PLANIRANJE, PROJEKTIRANJE
d.o.o.

eit Climate-KIC

Co-funded by the
European Union

